

Pædagogisk tilsynsrapport

Institutionens navn

Tryllestien

Tilsynsbesøg

Dato: 7. marts, 15. marts og 11. april 2016

Tilsynsform: Besøg og dialog og kvalitetssamtale

Deltagere: Annette Bonibay (leder), Heidi Herrun (souschef), Lisbeth Drasbeck (pædagog), Merete Hansen (daglig leder), Lone Petræus
Der var ikke nogen forældre, som havde mulighed for at deltage.

Fokuspunkter

- Dilemmaet omkring syge børn
- Behovet for en handyman til akutte opgaver. Egenbetaling/vente i flere måneder. F.eks. hvis nye spritholdere skal sættes op.
- Tabulex – mange forældre bruger det ikke og mange oplever det som ustabil

Særlige opmærksomhedspunkter

Samlet konkluderende vurdering

På baggrund af institutionsprofil, læreplaner, besøg og dialog ved tilsyn vurderes det, at Tryllestien er et dagtilbud, som lever op til alle de krav, der i dag stilles til et moderne dagtilbud. Institutionen formår at skabe rammer, hvor børn, forældre og personale trives. Rammerne sikrer ligeledes at børnene kan udvikle sig og lære.

Der er en høj grad af faglighed i personalegruppen, og der arbejdes målrettet og ambitiøst med de aktiviteter, som planlægges og udføres. Det hele bakkes op af en målrettet og kompetent ledelse. De to fysisk adskilte huse afspejler, hvad der konkret arbejdes med her og nu via de udstillede produkter, som børnene har lavet.

Tryllestien læreplaner, dokumentation og evaluering er bygget op omkring PEP skemaer. De stammer fra et projekt, som institutionen deltog i sammen med flere andre institutioner (2009), og som institutionen har arbejdet med lige siden. Det betyder, at personalet har oparbejdet en lang erfaring med dokumentation og evaluering, så der gennem dette skabes et godt grundlag for det pædagogiske arbejde. I takt med at der er kommet nye krav og forventninger har ledelse og

personale udviklet videre på skemaet, så det lever op til de nyeste krav.

Børnemiljøet vægtes meget højt. Særligt det æstetiske børnemiljø er meget fremherskende i institutionen. Gennem en årrække har der været samarbejde med forskellige kunstnere, som støtter personalet i, hvordan der kan komme fokus på børnenes læring og udvikling gennem kreative processer, samtidig med at produkterne udstilles og præsenteres flot.

Inklusion arbejdes der med i hele institutionen. Der har tidligere været en sproggruppe i Tryllestien, som nu er konverteret til en gruppeordning. Børnene i denne er fordelt på alle stuer, hvilket betyder, at alle personaler får et andet indblik i, hvad inklusion betyder for en børnegruppe. Personalet oplever, at der er en større følelse af fællesskab for både børn og personale, og at alle profiterer af den nye måde at organisere sig på.

Det tværfaglige samarbejde fungerer rigtig godt. Personalet har et tæt samarbejde med familierådgiver og øvrige samarbejdspartnere, hvilket betyder, at børnene og deres familier får god hjælp. De tværfaglige møder styres af en dagsorden, som betyder, at der aldrig er usikkerhed omkring, hvad møderne skal indeholde.

Ledelsen har arbejdet sammen gennem mange år. De er gode til at fordele arbejdsopgaverne mellem sig, så det også er tydeligt for medarbejderne, hvem der har kompetencerne i forhold til en konkret opgave. Ledelsen understøtter personalet i deres opgaveudførelse via en tydelig struktur og rammer.

Der er et tæt forældresamarbejde, som sikrer inddragelse i det enkelte barns trivsel og udvikling. Via PEP skemaerne bliver det muligt for forældrene at arbejde videre derhjemme med konkrete ting, som kan støtte op om deres barns udvikling.

Der er et tæt personalesamarbejde, hvor der er meget fokus på det faglige. Personalet arbejder alle med PEP skemaer, som sikrer at hele personalegruppen arbejder indenfor den samme faglige ramme. Ledelsen har fokus på at personalegruppen løbende opdateres på ny viden, så det faglige niveau ikke slækkes. Der er et tæt samarbejde på tværs af afdelinger og alle føler sig som en del af et samlet hus.

Sygefraværet svinger en del, men ledelsen har fokus på det og følger op med sygefraværssamtaler. Der er flere børn, som bliver afleveret syge, hvilket betyder at særligt i vinterhalvåret er der en høj smitterisiko.

Tryllestiens økonomi har tidligere været presset, men er blevet bedre. 2015 endte med et mindre overskud. Ledelsen følger udviklingen i økonomien tæt og løsner op/strammer op alt efter, hvad behovet er. Tidligere har institutionen løst en større besparelse ved, at alle personaler ændrede på deres ugentlige timetal, så der er også en høj grad af vilje til at bakke op om de udfordringer, som der kan være med økonomien.

Tilsynet er udført af pædagogisk konsulent, Lone Petræus

Dagtilbudsleder og pædagogisk konsulent har haft dialog omkring tilsynsrapporten den 5. april 2016 pr. telefon.

Institutionsprofil – basiskvalitet for Børnehuset Tryllestien

Februar 2016

Børnetal

Antal børn kvartalsvis: 1. kvartal: 95 vug/ 203 bh. 2. Kvartal: 96 vug/ 178 bh. 3. kvartal: 96 vug/ 168 bh. 4. kvartal: 82 vug/ 192 bh.

Er der børn på venteliste til institutionen?: Ja

Oplever I, at børn bliver overflyttet fra jeres institution til en anden?: Ja

Hvis ja – hvor ofte: ca. 2-4 børn om året. Vi har flere børn der kommer til os fra andre inst.

Hvad har begrundelsen været? Ønsker at komme tættere på bopæl, da de bor i andre distrikter.

Økonomi

Økonomisk rulning sidste år (underskud/overskud): Overskud på 132.965 kr.

Hvad har den primære grund til underskuddet/overskuddet været? Ekstra børn indskrevet.

Hvordan ser budgettet ud pt.? Et forventet underskud på ca 200.000 kr.

Hvad tænker I om budgettets status pt.? Vi regner med det retter sig ind i løbet af året ved merindskrivning, men følger det tæt.

Personale

Er alle TUS- samtaler blevet afholdt? Nej

Hvor mange samtaler mangler evt. at blive afholdt: 3

Hvis samtaler mangler at blive afholdt, hvad er så grunden? 2 er kommet tilbage fra barsel, den sidste er blevet rykket et par gange pga. sygdom.

Hvordan var institutionens fravær pr. kvartal sidste år?

1. kvartal: 7.37 2. kvartal: 3.62 3. kvartal: 3.09 4. kvartal: 8.17

Hvordan ser fraværsprocenten ud i det sidste år pr. måned.? Januar; 9,68%. Februar; 6,22%. Marts; 6,16 %. April; 3,44. Maj; 4,04. Juni; 3,39. Juli; 1,27. August; 2,23. September; 7.14. Oktober; 7,96. November; 8,12. december; 7,44.

Har I udarbejdet jeres egen fraværspolitik? Ja.

Hvis ja, hvilken betydning har den i hverdagen? Alle medarbejdere ved, at de på første sygedag bliver ringet op af en fra ledelsen. Medarb. er fortsat syge, når de er syge og vinterhalvåret er typisk præget af virussygdomme som forkølelse, halsbetændelse og influenza.

Det bliver løbende taget op på MED-udvalgsmøder og personalemøder, hvor vi også diskuterer trivsel.

Er sygefraværssamtaler blevet afholdt.? Ja.

Har I jeres egen personalepolitik? Ja.

Hvornår er der senest udarbejdet APV og trivselsmåling? December 2015 og november 2015.

Hvad viste APV'en og trivselsmålingen? Den viser, at medarbejderne er glade og tilfredse og glade for deres kollegaer og det gode samarbejde og for en lydhør og anerkendende ledelse. Der har været flere ting omkring det fysiske arbejdsmiljø, f.eks. i forhold til løft.

Hvordan er der fulgt op på resultaterne fra APV'en og trivselsmålingen? Der er købt diverse nye redskaber og repareret krybber m.m. Jeg har været i dialog med sikkerhedsleder Trine Juulstrup vedr. undervisning i løfteteknik for medarbejderne.

Hvordan arbejdes der med medarbejderudvikling? Videndeling på personalemøder og så deltager vi i alle de kurser det er muligt gennem kommunen. Vi henter et årligt kursus til hele personalegruppen. Via MUS-samtaler, og så drøfter vi diverse artikler, som personalet har læst.

Hvordan arbejder I med fastholdelse af personale? Vi giver høj grad af medinddragelse, indflydelse og medansvar. Vi arbejder hele tiden på at have en god kultur, hvor man hjælper hinanden, taler sammen om tingene og hvor humor og det gode humør vægtes. Gensidig imødekommenhed i forhold til mødetider og ferie.

Hvordan arbejder I med at rekruttere personale? Folk henvender sig selv, fordi de har kendskab til huset eller svarer på stillingsopslag.

Har personale været på kursus/uddannelse i gennem de seneste år? Ja

Hvis ja, hvilke kurser/uddannelse har personalet deltaget i?

Diverse sprogkurser, inklusion via netværk, dialogisk oplæsning, Historien i posen, Ny psykologi, Succes billeder, kreativitetskursus, DOL, økologi,

Hvordan videndeler I i institutionen? På personalemøder og på stuemøder og i hverdagen f.eks. i pausen.

Er der specifikke kursus- uddannelsesønsker i personalegruppen? Ja

Hvis ja, hvilke? Ny psykologi 1 og 2. Rytmik. Sprog. Autisme. Tegn til tale

Hvordan organiserer I personalesamarbejdet? Grundlæggende har man en stue hvor man hører til, men vi arbejder med stor fleksibilitet med at hjælpe hinanden på tværs af stuerne i de enkelte huse.

Personalesamarbejdet de to huse imellem er via sammenlægning af husene i sommerperioden, via arbejdergrupper på tværs på personalemøder og via vidensdeling. Stor fleksibilitet i forhold til skema og mødetider og inddragelse. Stor åbenhed om budget og hvad der generelt sker i husene og i forvaltningen. Åbenhed, dialog og lydhørhed.

Normering

Hvor mange pædagogtimer i procentsats?: Uden leder og souschefs timer, i alt 581 timer pr. uge fastansatte, fordelt på 17 medarbejdere. **82/81 %**

Hvor mange medhjælpertimer i procentsats?: 136 timer ugentlig fordelt på 5 fastansatte medarbejdere. **18/19 %**

Overholdes administrationsgrundlaget med fordelingen 60/40? Ja (82/18 med souschef, 81/19 uden souschef)

Hvis ikke, hvordan arbejdes der hen imod det?

Har I studerende? Ja

Hvordan har personaleudskiftningen været, når I ser et år tilbage? En køkkendame afskediget og en ny ansat. 2 nye fastansatte pædagoger, pga. ekstra timer til vuggestue, samt socioøkonomiske kriterier, samt en pædagog i barselsvikariat, en medhjælper i barselsvikariat.

Pædagoger der er stoppet: 0

Medhjælpere der er stoppet: 0

Andre der er stoppet: Pædagogmedhjælpere i tidsbegrænsede stillinger.
Har I ubesatte/vakante stillinger? Nej

Uddyb hvilken årsag der er til at personale er stoppet: Afskedigelse.

Politikker/retningslinjer

Har I udarbejdet retningslinjer vedr. brug af seler til børn der sover? Ja

Overholdes (kommunens/politisk vedtagne) retningslinjer i forhold til sikkerhed? Ja

Overholdes (kommunens/politisk vedtagne) retningslinjer vedr. sundhed og hygiejne? Ja

Overholdes (kommunens/politisk vedtagne) retningslinjer i forhold til brandsikkerhed? Ja

Overholdes (kommunens/politisk vedtagne) retningslinjer for legepladssikkerhed? Ja

Er institutionens hjemmeside opdateret i forhold til gældende kommunale retningslinjer? Ja

Fysiske rammer

Hvad er jeres vurdering af institutionens fysiske rammer?

De er fine, vi har i 2015 gjort en stor indsats og søgt midler til at få rettet op på faldunderlag, få opsat skillevæg og fået nye reoler, på de stuer, der var mest trængende. Vi har købt el-drevne Christiania cykler, nye klapvogne og barnevogne, og i marts bliver bord og vask hævet på frø og spirestuen i hus 2. Ny ovn og emfang i køkkenet i hus 1, med større kapacitet. Ny skillevæg i hus 2 i vuggestuen.

Forældresamarbejde

Hvordan fungerer forældresamarbejdet? (Beskriv hvorfor I synes, det er godt eller mindre godt)

Vi synes det fungerer godt. Vi har generelt en interesseret forældregruppe, og mange læser vores opslag, logbog og på Tabulex, dog er en del forældre ikke så gode til at lægge deres data og tilladelser ind på Tabulex, medmindre vi rykker dem flere gange.

Vi oplever, at vi har en god dialog med de fleste forældre og vi oplever forældrene imødekomme og positive, men er klar over, at vi ikke kan gøre alle tilfredse. Under konsultationer er udmeldingerne positive. Når der er utilfredshed, forsøger vi at tage hånd om det eller forklare, vores bevæggrunde. Mange anbefaler os videre til familie og venner.

Beskriv hvilke samarbejdsfora I har som inddrager forældrene – og hvordan det fungerer.

Forældrebestyrelsen, hvor der træffes beslutninger og diskuteres dilemmaer. PEP og især sprogarbejdet og social adfærd.

Vi bruger mange personale- og ledelsestimer på møder med vejledning og rådgivning, samt i forhold til børn eller familier i udsatte positioner, f.eks. ved skilsmisse.

Med de øvrige forældre forsøger vi at få en lille snak i hverdagen om deres barns dag, og derudover forsøger vi at give forældrene særlige "opgaver", når vi har PEP- projekter. Disse kan læses på vores PEP-skemaer.

Vi har et tæt samarbejde med familierådgiveren, hvor vi holder møde med hende og forældre

Hvordan fungerer det med at bruge ide-kataloget, der er udarbejdet til den første forældresamtale (introsamtale)? Det bruges som inspiration.

Hvor mange forældrebestyrelsesmøder er der afholdt det seneste år? 5

For selvejende institutioner: Har den kommunale tilsynsrepræsentant deltaget, og hvor ofte?

Kontraktstyring

Er ikke aktuelt p.t. - der afventes ny styringsmodel.

Læreplaner/børnemiljø

Hvordan organiserer I læreplansarbejdet? Vi drøfter læreplanen og de forskellige tiltag på vores personalemøder, hvor vi drøfter det i små grupper. Der arbejdes med PEP i husene med de forskellige læreplanstemaer, lige nu er der særligt fokus på børnemiljøet. I vores PEP projekter udvælges de læreplanstemaer der er i spil og hvilke mål indenfor disse, der er i spil. Forældredelen i PEP er blevet evalueret i forældrebestyrelsen.

Her skal I, med udgangspunkt i læreplanen, beskrive, hvordan/hvorvidt jeres valgte pædagogiske aktiviteter og metoder fører til opfyldelse af jeres opstillede mål, inden for de seks læreplanstemaer:

Børnenes sproglige udvikling:

I projektet "Guldlok og de tre bjørne" arbejde vi med følgende mål:

0-2 årige:

- At vise interesse for bøger, i et vist omfang kunne referere indhold om dyr, børn, ting fra bogen. Bladre og finde bøger frem, som de gerne vil have læst op. Begynde sekvensering; start, midte, slutning.

3 år - skolestart:

- At fortælle en ret detaljeret historie med start, midte og slutning og give referat fra oplevelser med flere detaljer, - og fortælle historien fra bøger for andre børn eller bamser og dukker.

De tegn vi ville høre/se efter i børnegruppen under projektet med Guldlok, som kunne være tegn på, at børnene legede og handlede i forhold til de pædagogiske mål var følgende:

- Der er tre bjørne
- Guldlok
- Grøden er varm
- Grøden er lige tilpas
- Sengen er hård
- Sengen er blød
- Guldlok ødelægger stolen
- Se jeg kravler som en bjørn
- Se hvor stærk jeg er
- Stor stol
- Lille stol
- At børnene kigger i bogen om eventyret
- At børnene fortæller historien for de andre børn

Vores erfaringer, generel vurdering af det samlede projektforsløb i forhold til opstillede mål:

Under hele forløbet har vi gentagne gange læst historien for børnene. Vi valgte tidligt i projektet at bruge den samme bog, da der var stor forskel på historien fra bog til bog.

De store børn fangede lynhurtigt handlingen og kunne genfortælle med stor sikkerhed.

De små havde udover bogen også brug for at se filmen og kigge på iPaden for at fange handlingen, samt figurerne. Vuggestuebørnene hæftede sig tidligt i forløbet i forskellige ord, såsom at sengen var blød som flødeskum eller stolen hård som sten.

Både på turene i zoologisk have, Valbyparken og i Dyrehaven spurgte børnene; "Hvor er bjørnene?"

Legehusene på legepladsen blev indrettet som henholdsvis bjørnenes dagligstue og deres soveværelse.

Vi spillede teater i legehuse. Hus 1 kom på besøg og så forestillingen sammen med de børn, der ikke deltog i teaterstykket. Børnene der deltog i stykket, gentog replikkerne når den voksne havde læst dem op. Nogle af børnene blandt publikum sagde også lidt replikker.

En onsdag var vi inviteret til bamse te i Hus 1. Her var der linet op med et lille bord, 3 stole i tre størrelser, skåle, senge mm. Ligeledes var der udklædning, så børnene kunne være Guldlok eller bjørnene. Der var mange "Guldlok" i prinsessekjoler og flere bjørne i brune gevandter. Børnene legede eventyret, Mette fortalte historien i mens. Vi sluttede af med at få te med honning i. Der var en del sprog i den legeseance.

Vi har købt et lille hus med en bjørnefamilie, som børnene har kunnet lege med i hele forløbet. Når børnene har leget med huset og bjørnene har vi også hørt nogle af sætningerne fra historien, som var vores tegn: F.eks. "Hvem har siddet i min stol?", "Så blød som flødeskum", "men den var alt for hård", "Guldlok" og "Grøden er lige tilpas".

Børns læring og erfaringsdannelse under projektet:

Børnene har fået en samhørigheds følelse ved, at vi har lavet projektet på tværs af stuerne. De har også syntes det har været hyggeligt at komme på besøg i det andet hus, samt at modtage besøg fra hus 1.

De har haft mulighed for at snakke med alle børn og voksne i huset om projektet samt opretholde legerelation til børnene på deres gamle stuer.

Børnene har været sammen om det fælles tredje og har i alle aldre fået stor indsigt i, hvad man kan bruge en bog til og hvad et eventyr er.

Vi snakkede meget om etik og moral (f.eks. hvad må man, hvad må man ikke).

Naturen og naturfænomener:

I projektet "Bondegårdsdyr" arbejde vi med følgende mål:

0 – 2 årige:

- At færdes og lege med glæde i naturen og på legepladsen, i al slags vejr.

3 år – skolestart:

- At drage omsorg for planter inde og ude i institutionen og demonstrere et begyndende kendskab til dyr og planter levevis.

- At udvise interesse for og begyndende forståelse for sammenhæng for naturens kredsløb. F.eks ved at samle bær og andet spiseligt i naturen sammen med voksne og andre børn

De tegn vi ville høre/se efter i børnegruppen under projektet med bondegårdsdyr som kunne være tegn på, at børnene legede og handlede i forhold til de pædagogiske mål var følgende:

- At børnene adskiller bondegårdsdyr fra andre dyr
- At de ved hvor de bor (f.eks. stald, hønsehus osv.)
- At de bruger betegnelse på dyrefamilien eks. Kalv, ko tyr
- At de kan fortælle hvor de forskellige produkter kommer fra
- At de uopfordret bruger deres viden om madvare i dagligdagen

Vores erfaringer, generel vurdering af det samlede projektføreløb i forhold til opstillede mål:

En af de ting, vi blev bekræftet i under arbejdet med bondegårdsdyr, var vigtigheden i, at børnene ser bondegårdsdyr i virkeligheden.

Besøget på en bondegård var en stor succes. Det gav børnene mulighed for både at se, lugte og røre ved de forskellige bondegårdsdyr i virkeligheden og se hvor de bor.

Ligeledes erfarede vi, at ture er vigtigt for læringen, når det netop drejer sig om dyr, - vigtigheden i at se dyrene i virkeligheden og få kendskab til dyre familien ved selvsyn. Eks. En hane, en høne og kyllinger.

I løbet af projektet var vi meget bevidste om at tale om den mad, vi spiser til frokost, hvor kommer det fra, hvad er det lavet af, hvilket bevirkede, at børnene også selv begyndte at spørge ind til emnet og samtale indbyrdes om maden såvel som bondegårdsdyr.

Vi købte en del bondegårdsdyr, kiggede på lpads og lånte bøger på biblioteket, som gav børnene større viden om og indsigt i emnet.

Ved at arbejde kreativt med bondegårdsdyr (male, klippe, klistre) fik børnene mulighed for at omdanne de indtryk, de fik løbende i et kreativt udtryk. Og vi oplevede at denne kreative proces bidrog til børnenes viden om bondegårdsdyr generelt, men gav også mulighed for fordybelse og ro.

Børns læring og erfaringsdannelse under projektet:

I spisesituationen oplevede vi, at børnene spurgte ind til de forskellige retter – både i forhold til bondegårdsdyr, men også i forhold til, hvor grøntsager og frugt kommer fra.

I børnenes rollelege så vi at børnene legede, at de var en hestefamilie eller at bondegårdskonon skulle ud og passe dyrene. Under forløbet oplevede vi at børnene inddrog bondegårdsdyr i deres lege og kreative aktiviteter.

På cykelture i naturen oplevede vi også at børnene var meget opmærksomme på de dyr vi kørte forbi, hvilket afspejlede sig i deres samtaler.

Krop og bevægelse:

Dette læreplanstema har vi ikke arbejdet specifikt med i 2015, det kommer i fokus i 2016

Børnenes alsidige personlige udvikling og sociale kompetencer:

I projektet "Den grimme ælling arbejde" vi med følgende mål:

0-2 årige:

- *At kunne aflæse og anerkende andres følelser.*
- *At indgå i relationer med og have et begyndende venskab med andre børn, udtrykke egne følelser og vise forståelse for andre børn, samt udvise omsorg.*

3 år – skolestart:

- *At vise omsorg for andre børn og tage andre børn i forsvar.*
- *At handle indsigtfuldt og omsorgsfuldt i forhold til andre børn, samt at kunne udtrykke egne samt andre børns følelser.*

De tegn vi ville høre/se efter i børnegruppen under projektet med bondegårdsdyr som kunne være tegn på, at børnene legede og handlede i forhold til de pædagogiske mål var følgende:

- Skal jeg hjælpe?
- Hjælp?
- Er du okay?
- At børnene trøster hinanden
- Vil du være med?
- Skal vi lege?
- Jeg er ked af det
- Er du glad?
- Undskyld
- At børnene får kendskab til begrebet "Ven"
- At tage et andet barn i forsvar, når en konflikt opstår, så selv om barnet ikke har været en aktiv del af

konflikten, tager det del i håndteringen af konflikten, og kommer med løsningsforslag.

- At børnene krammer
- Se at børnene siger "STOP"
- Vil du sidde ved siden af mig?
- Skal vi se film sammen?
- At børnene trøster hinanden.

Vores erfaringer, generel vurdering af det samlede projektforsløb i forhold til opstillede mål:

Børnene har udvist stor forståelse for de forskellige budskaber i eventyret og er blevet gode til at vise omsorg, tage sig af hinanden, trøste hinanden, vise empati og hjælpe hinanden i bl.a. konflikter.

Børnene har vist forståelse for forskellighed ("Man kan godt være gode venner selvom man er forskellig") og er blevet gode til at vise egne følelser og sige fra overfor de andre børn på en hensigtsmæssig måde.

Børnene har spontant leget og genfortalt eventyret for hinanden ved hjælp af billeder fra bogen og supplerede hinanden i fortællingen. Børnene har spontant bedt om at se filmen på ipaden og udtrykte undervejs i filmen og efterfølgende, både verbalt og med mimik, følelser som filmen afspejlede (ked af det, ensomhed, glæde).

Indenfor den alsidige personlige udvikling og børnenes sociale kompetencer kan vi se en stor udvikling og dette ser vi som en stor succes. Børnene har lært at vise omsorg, hjælpe og trøste hinanden og er blevet bedre til at håndtere konflikter uden voksenhjælp. Børnene er også blevet godt til at henvende sig til de voksne, hvis de ikke kan løse konflikten selv.

Hvis et barns udvikling og læring har været udfordret, har vi sørget for, at en voksen har siddet ved siden af barnet og på den måde hjulpet barnet med aktiviteten, så barnet ikke blev ekskluderet fra gruppen. På den måde har barnet fået de samme muligheder for deltagelse i aktiviteten, som de andre børn og har fået fremstillet lige så flottet ting som de andre.

De gange vi har set filmen og læst bogen, har børnene vist empati over for "Den grimme ælling". Børnene er blevet kede af, at ællingen er blevet drillet og kaldt grim.

Vi har snakket meget om, om ællingen egentlig var grim, hvilket børnene var enige om, at den ikke var. Vi snakkede også om de følelser vi kan få, hvis nogen siger, at vi er grimme eller dumme, og at det er drillerier at sige sådan til andre.

Vi snakkede om hvad den grimme ælling kunne have gjort i stedet for, f.eks. Have sagt stop til de andre. Børnene syntes at det var sejt når ællingen i forsvar sagde; "Det man siger, er man selv", og at den i stedet for at kanøfle de andre fløj sin vej. Vi har haft snakket om, at moren forsvarede sin unge og sagde, at han var sød og god til at svømme.

Vi så tegn på, at børnene blev kede af det eller triste når Ællingen var alene eller blev afvist. Dette kom blandt andet til udtryk ved at børnene sagde; Nåååå, eller "Du må gerne komme hjem til mig"

Når børnene har haft interne konflikter, har vi draget paralleller til eventyret, bla. ved at bruge ordet "kanøfle" eller ved at spørge; "Er du en god ven nu?" da vi i vores projekttid gjorde meget ud af at finde frem til, om de andre ællinger var gode venner.

Børns læring og erfaringsdannelse under projektet:

Børnene har undervejs i projektet spontant fortalt historien. De har også fortalt brudstykker af eventyret ("Den bliver til en smuk svane", "H.C. Andersen har skrevet eventyret", "Den bliver kanøflet", "Den er ked af det", "Dens mor elsker den selvom den er grim")

Flere børn har, når vi har været på tur, udvist opmærksomhed og omsorg for sin makker på turen, samt for hele gruppen af både børn og voksne. De har passet på hinanden, holdt øje med deres makker og hjulpet sin makker op hvis han/hun faldt osv.

Enkelte har vi dog oplevet har været ligeglade og ikke givet udtryk for, at føle ansvar for sin del af et makkerskab. De har grint, hvis deres makker faldt, eller blev ked af det. I disse situationer har vi gjort meget ud af at snakke om værdierne og ællingens følelser fra eventyret samt om hvad der er ok, og hvad der ikke er, når man er en del af et makkerskab og en gruppe. Vi er igennem disse oplevelser blevet særligt opmærksomme på vores placering som voksne og børnesammensætningen, når vi er på tur.

Kulturelle udtryksformer og værdier:

I projektet "Den grimme ælling" arbejde vi med følgende mål:

0-2 årige

- *At glædes ved aktivt at fremstille genstande til udstillinger af egne værker*

3 år – skolestart

- *Med nogen sikkerhed, at kunne genfortælle et eventyr med start, midte og slutning.*

De tegn vi ville høre/se efter i børnegruppen under projektet med bondegårdsdyr, som kunne være tegn på, at børnene legede og handlede i forhold til de pædagogiske mål var følgende:

- At børnene fremstiller genstande til udstilling og viser glæde ved det færdige resultat.
- At børnene genkender eventyret
- At børnene ved, det er H.C. Andersen der har skrevet fortællingen.
- At børnene viser interesse for bøgerne med eventyret
- At børnene begynder at referere fra eventyret
- At børnene begynder sekvensering
- "Se der er den grimme ælling"
- "Ællingen bliver til en smuk svane "
- "Den er ked af det"
- "Den er blevet smuk"
- "De driller"

Vores erfaringer, generel vurdering af det samlede projektforsløb i forhold til opstillede mål, samt børnenes læring og erfaringsdannelse:

I starten af projektet introducerede vi børnene til eventyret, både ved eventyrfortælling med oplæsning af bogen samt med filmen om den grimme ælling, som vi hentede til vores Ipad.

Børnene lyttede interesseret til vores højtlesning, som efterhånden overgik til dialogisk oplæsning, hvor børnene deltog hver i sær med deres input til historien.

Børnene fik hurtigt styr på, hvem der var forfatter af eventyret. I starten kaldte de ham "Hr. Anders", "Onkel Anders", "Åse Andersen", samt "C.H. Anders", men efterhånden som projektet skred frem, vidste alle børnene, at forfatteren hedder H.C. Andersen, og de kunne genkende ham, når vi så filmen på Ipad'en, hvor han optræder som eventyrfortæller.

Hver gang vi havde projekt snakkede vi om eventyret, og relaterede vores aktiviteter til eventyret, samt refererede ord eller hændelser fra eventyret eller filmen.

Bl.a. gik vi ture, hvor vi så efter den grimme ælling og de store smukke svaner, vi snakkede på legepladsen om ikke at kanøfle de andre børn og at man sagtens kan være gode venner, selvom man ser forskellige ud. Vi lagde vægt på, at udvide børnenes ordforråd, og præsenterede dem for nye ord, bl.a. "spejlbillede", "æg der ruges på og udklækkes" "kanøfle" osv.

Den ene af projektdagene lavede vi bordteater med figurerne fra eventyret, og havde fokus på ordet "kanøfle". Børnene viste eventyret med figurerne, mens bogen blev læst op. De var alle meget aktive, når det var deres figur, der blev fortalt om, og de fulgte eventyrfortællingen. Flere børns figurer var i spil, da den grimme ælling blev kanøflet, de sloges, nappede og skubbede til den grimme ælling. Efterfølgende stod det klart for alle børn, hvad "kanøfle" betyder, samt at det ikke er OK at kanøfle andre.

Den sidste gang vi havde projekt, genfortalte børnene med stor sikkerhed eventyret om den grimme ælling. Vi fandt bogen frem, og børnene fortalte på skift, hvordan eventyret skred frem, både med en begyndelse (om reden og udrugningen), en midte (om alle de ting den måtte gå igennem - at blive drillet, være ked af det, blive kanøflet, flyve ud i en sø, fryse fast i søen om vinteren, jægeren og næsten at blive spist af jagthunden) og en slutning (den grimme ælling ser smukke svaner, ser sig i spejlbilledet, folder vinger ud, er selv blevet en stor smuk svane – den smukkeste i søen).

Børnemiljø

Hvordan arbejder I med at integrere et godt børnemiljø i det daglige pædagogiske arbejde?

Vi har stort fokus på børnemiljøet, om børnene trives og om der er meget larm. Vi arbejder i små grupper, forsøger at understøtte venskaber på tværs af stuerne. Vi taler med forældrene, hvis børnene ikke trives og udvikler sig. Vi ændrer på stueindretning efter børnenes interesser. Vi forsøger at børnene skifter stue sammen en kammerat, når det kan lade sig gøre. Vi er meget ude på legepladsen, da her er større fysisk rum til udfoldelse og udvikling. Vi forsøger at give børnene medindflydelse på hvor og hvem de vil lege med, men også at de deltager i strukturerede aktiviteter, som de måske ikke selv ville have valgt, for at alle børn udfordres og udvikler sig.

Vi har det op på personalemødet, hvor vi kigger på det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Vi diskuterer det på stuemøderne; hvordan kan vi organisere os, så vi både tilgodeser det enkelte barn og gruppen. Det betyder at vi har organiseret os, så vi arbejder med børnene i mindre grupper, hvor det overhovedet er muligt. Vi har det hele tiden med i vores overvejelser, f.eks. hvis et barn græder meget, trænger det til at besøge en anden stue, hvem skal sidde ved siden af en voksen, så man er i stand til at deltage i PEP-projektet eller dialogisk oplæsning, hvem har brug for en hånd, når man går på tur for at føle sig tryk.

Hvilke metoder/redskaber anvender I til at indfange børneperspektivet i børnemiljøvurderingen?

Vi forsøger i vores hverdag og planlægning at skabe et godt børnemiljø. Vi forsøger at tage særlige hensyn til det enkelte barns behov kontra gruppens behov. Det sker gennem en anerkendende tilgang og gennem dialogen med børnene i hverdagen, samt mellem det pædagogiske personale på stuemøder og personalemøder, samt når vi planlægger vores PEP og vores øvrige aktiviteter med særligt fokus på inklusion og et godt læringsmiljø.

Da vi ved, at barnets trivsel har stor betydning for deres oplevelse af at have haft en god dag i Tryllestien, med mulighed for at lære og udvikle sig, arbejder vi på at finde ud af, hvilket materiale af høj kvalitet, der kan hjælpe os til at have en systematisk indsamling af børnenes oplevelse af deres psykiske, fysiske og æstetiske børnemiljø, så det enkelte barn oplever at føles sig inddraget og anerkendt.

Vi har drøftet det en del på vores personalemøder; "hvis jeg var barn her, hvordan ser jeg det så med børneøjne?": For eksempel, hvordan er stuen indrettet, er børnenes ting udstillet og hvordan er lyset, omgangstonen, er der imødekommende voksne, som ser og hører mig, er der hyggeligt her og rart at være, god luft, godt lys, enkle og let forståelse regler.

Vi bruger de iagttagelser vi laver på børnene under PEP og de øvrige aktiviteter til at aflæse børnenes oplevelser omkring deres hverdag i Tryllestien.

Hvad viser jeres børnemiljøvurdering – og hvordan følges der op på resultaterne? At vi har fokus på det i hverdagen og børnene trives og er stolte af at kunne vise deres værker til deres forældre og glade for deres børnehave, hvilket mange forældre giver udtryk for.

Der følges op på børnemiljøet, når vi evaluerer PEP skema 2 fra uge til uge og ved den store evaluering, når et projekt afsluttet.

Hvad viser jeres seneste evaluering af læreplanen – og hvordan følges der op på resultaterne? Vores læreplan evalueres i personalegruppen til efteråret, da vi har ændret i vores PEP-skemaer.

Overgange

Hvordan arbejder I med overgange - både internt og eksternt?

Vi arbejder godt internt, børnene og forældre kender alle i huset, så denne overgang er oftest forholdsvis smerte fri for børnene. Det er vores mål at informere forældrene i god tid om stueskift, men det er ikke altid muligt, da vi ikke ved, hvor gamle de nye børn er, som vi får udefra, da det har betydning for hvilken stue børnene skal gå på.

Eksternt afholder vi overleverings møder inden barnet starter i det omfang det er nødvendigt. Det gøres altid for børn i gruppeordningen, samt for andre børn i udsatte positioner. Det er både med fritidshjem, skole, psykolog, logopæd og forældre. Vi har ofte besøg fra anden institution, hvis overgangen er fra en institution i Hvidovre og er blevet mere opmærksomme på, at holde møde med den institution, et barn kommer fra.

Hvad er jeres erfaringer med retningslinjerne, der er beskrevet i hæftet "Sammenhænge i børn og unges liv – et fælles ansvar"?

Det er vigtigt, at vi alle sammen bruger det og overholder retningslinjerne og tidsfristerne holder. Samarbejdet med Frydenhøj skolen har hele tiden været i faste rammer, men siden i sommer er der blevet arbejdet intensivt på at det også er blevet godt med Avedøre skole og de tilknyttede SFO'er. Vi har diskuteret samarbejdet på det tværfaglige møde, og det gav et fint udbytte.

Sprog

Hvordan sikrer I, at børn der har behov modtager sprogstimulering?

Vi bruger TRAS og ALLE MED til at vurdere barnets niveau og er hurtigt i dialog med forældre og logopæd om, hvordan barnet kan sprogstimuleres, hvis der er særligt behov. Endvidere diskuterer vi, når vi udarbejder PEP- skemaer, hvilke børn der har særligt behov for sprogstimulering. Sprogarbejdet er en integreret del af vores hverdag, med flere sprogpædagoger i huset, men vi øver os også altid i at blive bedre og huske hinanden på, hvad der kan forbedres. Samtidig inddrages forældrene også og får småopgaver, de skal lave med deres barn i hjemmet.

Inklusion

Hvordan arbejder I med inklusion i institutionen?

Vi har mange børn, der er i udsatte positioner og har konstant opmærksomheden på, at børnene har behov for forskellig måde at gøre tingene på. Derfor er der hele tiden fokus på, at vi skaber inkluderende miljøer og arbejder i mindre grupper, som sammensættes ud fra hvilke børn, der kan have gavn af hinanden, og hvor børnene befinder sig udviklingsmæssigt.

Hvordan er der opmærksomhed på ekskluderende og inkluderende mekanismer i børnegrupperne?

Medarbejderne er opmærksomme på, hvilket børn der hurtigt kan blive ekskluderet og forsøger at få dem inddraget i de andre børns leg og være en del af gruppen. Nogle børn vælger frivilligt, at de ikke hele tiden ønsker at være en del af gruppen og her diskuterer vi i personalegruppen, i hvor høj grad det er okay og hvor meget man faktisk skal være en del af gruppen.

Nogle børn bliver ekskluderet i løbet af en dag og det vil ofte være de samme børn. Her forsøger vi at give sparring til barnet og fremhæve barnets ressourcer overfor de andre børn, samt drøfte i personalegruppe, hvordan det kan minimeres, og er opmærksomme på, hvis behov vi dækker.

Vi er samtidig opmærksomme på, om der er grupper af børn, der ekskluderer andre eller som har en adfærd, vi ikke kan acceptere og inddrager forældrene, så vi er fælles om indsatsen. Vi bruger endvidere Trin for Trin som arbejdsredskab..

Har I ansat en inklusionspædagog?

Nej vi har valgt, at vi varetager opgaven i fællesskab, Alt fastansat pædagogisk personale har været på kursus med Ingrid Thirifays i inklusion, så det bliver løst som en fælles opgave, da alle er klædt godt på til dette.

Tværfagligt samarbejde

Hvordan opsporer I børn i udsatte positioner?

Via vores faglighed og erfaring og via drøftelse med forældrene og diverse samarbejdspartnere f.eks. logopæd, psykolog og det tværfaglige team og familievejleder.

Hvordan arbejder I med børn i udsatte positioner?

Vi har en anerkendende tilgang til børnene. Via sparring fra vores kolleger og ledelsen internt, samt psykolog og logopæd, desuden henter vi ny viden via internettet og diverse litteratur m.m. Vi laver handleplaner på børnene ved behov. Når vi holder forældresamtaler er vi i dialog om, hvordan vi sætter ind og hvad kan forældrene gøre; så vi har en fælles strategi.

Hvordan samarbejder I med familierådgiver?

Vi samarbejder tæt med familierådgiveren og har møde og telefonisk kontakt langt flere end de 8 gange om året, der er afsat. Det kan være sparring med os eller formidling af kontakten mellem familievejleder og forældrene.

Hvad er jeres erfaringer med at bruge det tværfaglige netværk, når I har børn I er bekymrede for?

Det fungerer fint, vi har fået masser af brugbare input.

Hvordan har I implementeret den nye udgave af iTide, og hvilken rolle spiller den i dagligdagen? Den bliver brugt som opslagsværk.

Mad i institutionen

Serverer I mad til alle børn i institutionen? Ja

Hvordan arbejder I pædagogisk med måltidet?

Vi har fokus på madmod og på at børnene skal smage nye retter og man ikke bare siger "det kan jeg ikke lide". Maden anrettes pænt og præsenteres, og børnene er med til at dække bord og gøre klar og øser selv op og henter mere i køkkenet.

Når vi spiser, har vi fokus på at måltidet skal være hyggeligt og der er en god atmosfære med nærværende voksne.

Vi bruger jævnligt Ipad'en til at undersøge, hvad er det, vi spiser, hvor kommer det fra osv.

Der er en varieret madplan, der tilgodeser alle børn.

I hus 2 er børnene pga. bedre fysiske rammer med til at bage og forberede maden på skift. Børnene går også ud til køkkendamen og kommer med forslag til retter det godt kan tænke sig.

Hvilken måltidspædagogik har I udarbejdet?

Børnene skal involveres mest muligt og selv øse op, når det kan lade sig gøre. Maden skal ikke bare blandes sammen, men grønsagerne skal være for sig, så man kan se, hvad man spiser og det ser inspirerende og indbydende ud.

Børnene opnår madmod ved at de er med til at forberede måltidet og er deltagende og gennem dialogen ved bordet og præsentationen af maden.

Vi har udarbejdet en sukkerpolitik og måltids politik for Tryllestien.

Efterhånden som vi nu har haft madordning i 2 år, er det vores oplevelse, at børnene i den grad har fået madmod og spiser varieret og der er meget færre kræsne børn.

Ledelse

Hvordan organiserer I ledelsesarbejdet?

Vi har en klar fordeling af opgaver og ansvarsområder, som alle medarbejderne kender. Annette fungerer som overordnet leder og varetager de repræsentative opgaver udadtil og de fleste eksterne møder, samt har særligt ansvar for gruppeordningen og økonomien. Heidi er souschef med særligt ansvar for personaleudviklingen, vagtplan og den daglige ledelse af hus 2. Merete fungerer som afdelingsleder med flest stuetimer og det daglige ansvar for hus 1, herunder skema, ferieplanlægning og indkøb.

Vi holder ledelsesmøder hver mandag formiddag og tager en gang om måneden en hel dag væk fra institutionen for at udarbejde diverse materiale og diskutere strategi, visioner m.m.
Vi vægter at være i hyppig kontakt med hinanden og holde et højt informationsniveau ved at videresende relevante mails og pr. telefon.
Desuden drøfter vi alle vigtige emner og diskuterer det altid inden vi bruger penge, så vi er flere inde over og kan vurdere, hvad der er nødvendigt.

Hvordan organiseres møder med deltagelse af personale i institutionen – herunder personaleinddragelse, videregivelse af information m.m.?

Via personalemøder, MED- udvalgs møder, p-lørdage, pædagogisk udviklingsmøder. Det kan også være forældresamtaler, møder med diverse samarbejdspartnere. Vores personalemøder er meget strukturerede og med stram tidsplan. Vi holder kun møder, når vi mener, de er vigtige!
Desuden holder vi 1-2 personalearrangementer årligt, hvor vi vægter det sociale.

Hvor mange ledelsesmøder har ledelsesteam eller del af ledelsesteamet deltaget i det seneste år?

Alle sammen.

Hvor mange netværksmøder har ledelsesteam eller del af ledelsesteamet deltaget i det seneste år?

Allesammen.

Konkluderende egen vurdering

Har I oplevet særlige udfordringer i institutionen, når I kigger et år tilbage?

Ja.

Hvis ja, hvilke?

Der har været nogle børnesager, der har været udfordrende. Vi oplever at vi har været gode til at tackle dem og lave en intern fælles strategi og hente sparring og råd hos pæd. konsulent ved behov, men også at de har fyldt hos medarbejderne.

Oplever I særlige udfordringer pt.? Ja.

Hvis ja, hvilke?

Vi har mange usikre forældre, der har brug for guidning og vejledning i forhold til forælderrollen.

For mange vuggestuebørn bliver afleveret syge og småsløje, og det betyder, at de smitter de andre børn.

Hver gang en stor gruppe af børn fra specieltilbuddet går i skole på samme tid, er vi nødt til at tage almene børn, for at vi har fået fyldt op med m2 og børn.

Hvad er jeres egen vurdering af institutionen?

Vi mener selv, at vi er en god institution, der har fokus på børnenes trivsel og der er høj faglighed hos personalet og et godt samarbejde, både personalet imellem og med forældrene. Vi kan ikke gøre alle tilfredse, men gør vores bedste.

På baggrund af denne vurdering – hvilke fokuspunkter vil I da pege på til jeres kommende pædagogiske tilsyn?

Dilemmaet omkring syge børn.

Behovet for en handyman til akutte opgaver: enten skal vi betale for det eller også skal vi vente i flere måneder. Når der skiftes leverandør af f.eks. sprit, så skal vi købe nye holdere, som også skal hænges op.

Tabulex, vi har stadig mange forældre, der ikke bruger det eller som er irriterede over, at det opleves ustabil.

Har I særlige ønsker til metoder i forbindelse med jeres kommende tilsyn? En god dialog☺

Status

Evt. bemærkninger til Institutionsprofil - basiskvalitet

Børnetal	<p>Det er det samlede tal for hele kvartalet af børn. Så antallet af børn skal i princippet dels med 3 for at få tallet for hver måned.</p> <p>I forhold til det udmeldte børnetal stemmer det meget godt overens.</p> <p>1. kvartal 30/70 2. kvartal 30/72-52-53-59 3. kvartal 28/57 4. kvartal 28/62</p>
Økonomi	<p>Det går meget bedre med økonomien nu, der er kommet balance i økonomien, og det er blevet muligt at ansætte flere medarbejdere. Qua de socioøkonomiske midler, er der råd til mere pædagogisk uddannet arbejdskraft, hvilket der også er behov for med den børnesammensætning institutionen har. Der er derfor en meget bedre balance i det pædagogiske arbejde.</p> <p>Det har også været muligt at få indkøbt nye ting, såsom senge, børnebus m.v. Det har været rigtig dejligt, at det på denne måde har været muligt at give institutionen et tiltrængt løft i forhold til nedslidte ting.</p>
Personale	<p>Normeringen er fordelt således, hvis det regnes ud på procent. 82/18 % med souschef og 81/19 % uden souschef</p> <p>Institutionen arbejder bevidst med ansætte en høj andel af pædagogisk arbejdskraft, da det er behovet i forhold til sammensætningen af børnegruppen</p>
Politikker/retningslinjer	<p>Institutionen har en meget flot hjemmeside. Den er meget informativ.</p> <p>Vi har dialog om de formuleringer, der er på hjemmesiden omkring sygdom. Vi drøfter, det der står under børnesår, da det kan misforstås. (I forhold til, hvornår barnet skal blive hjemme).</p> <p>Vi har desuden dialog om SST anbefalinger omkring feber. Institutionens oplevelse er, at det som SST anbefaler netop kun er anbefalinger.</p> <p>Det opleves ofte, at forældrene udfordrer disse anbefalinger. Børnene kommer i institution, selv om de ikke er rigtigt raske. Det er der meget dialog med forældrene om. Det kan være svært at forstå, at ens barn ikke må være der, hvis det ikke har feber, men har en påvirket almentilstand alligevel.</p>

	<p>Personalet oplever, at de bruger meget energi på denne form for dialog med forældrene.</p> <p>Vi ville have drøftet videre under fokuspunkter. Desværre kom vi under tidspres og nåede det derfor ikke.</p> <p>På hjemmesiden er der to versioner af praktikbeskrivelse og uddannelsesplan. Vi drøfter at institutionen kan slette Tryllestiens praktikstedsbeskrivelse, men bevare den fra UCC. I forbindelse med den nye pædagoguddannelse er der blevet lavet en ny skabelon.</p>
Fysiske rammer	<p>Begge huse fremstår begge pæne og velholdte. Det er tydeligt at se, at der passes godt på husene, og der er opmærksomhed på, at det ikke roder unødigt. Lige sådan præger orden og gennemskelighed stuerne, hvor der er store skabe, som gemmer på alt "rodet". Det har en stor betydning at børnene nemt kan være med til at holde orden i legetøjet og nemt kan finde det, de gerne vil lege med.</p> <p>Jeg var ikke rigtig på legepladsen denne gang ved besøget, men den så fin ud gennem vinduerne. Særligt jeres faldunderlag af gummifliser. Er det nyt eller rettet op? Gummifliserne er blevet rettet op, da de omliggende træers rødder kom op gennem underlaget. Det kan være en udfordring, at man gerne vil have træer på legepladsen, da de samtidig også ødelægger belægningen.</p> <p>Vi har en drøftelse af opmærksomheden på det æstetiske i begge huse. Det er vigtigt for personalet at præsentere børnenes produkter så indbydende som muligt. Netop dette er der blevet arbejdet meget systematisk med gennem mange år. Forskellige kunstnere har hjulpet institutionen med dette.</p>
Forældresamarbejde	<p>I gør meget ud af at have et godt forældresamarbejde. I er også gode til at inddrage Dagtilbudsafdelingen, hvis der er nogle uregelmæssigheder, som I er klar over måske kan udløse vrede eller undren. Det er rigtig dejligt.</p> <p>Det er vigtigt med den åbenhed, som gør, at det er nemmere at hjælpe jer, hvis I har brug for det, så en situation ikke udvikler sig.</p> <p>Vi har en drøftelse af udfordringer i forhold til skilsmisser. Tror I, at den nye skilsmisserådgivning kan erstatte noget af jeres hjælp til forældrene? Institutionen er glade for, at der nu er et sted, som de kan henvise til. På den måde kan rådgivningen komme ud af institutionens regi og i professionelle hænder. Det er vigtigt for institutionen, at de kan holde fokus på barnet og dets trivsel, samtidig med at forældrene kan få den hjælp de har brug for. Så der ses frem til at dette tilbud bliver brugt mere fremadrettet.</p>

	<p>I forhold til PEP sker der også en større inddragelse i forhold til tidligere. I skemaet, som hænger tilgængeligt for alle forældre kan de se, hvordan de kan støtte op om de enkelte aktiviteter derhjemme. Forældrene modtager dette meget forskelligt, nogle synes ikke de har tid til at gøre noget hjemme og andre ville gerne have det mere uddybet, så de kunne gøre endnu mere.</p> <p>I 2015 er der afholdt et forældremøde, hvor der var fokus på opførelse. Psykologen var der og holdt et oplæg omkring det at sætte grænser og skabe rammer for sit barn. Institutionen havde meldt ud til forældrene, at der skulle være en repræsentant fra hvert barn, hvilket der også var mødt op.</p> <p>Institutionen oplever, det er en stor udfordring at få forældrene til selv at være tydelige i forhold til krav til deres børn. Det er nemmere at få institutionen til at lave regler.</p> <p>Men der var en god dialog på mødet, og der blev udarbejdet nogle fælles spilleregler, som nu ligger på hjemmesiden.</p>
Kontraktstyring	Ingen bemærkninger
Læreplaner/børnemiljø	<p>Institutionen bruger ikke den evalueringsramme, som ligger i Hvidovre kommunes ramme.</p> <p>De har gode erfaringer med at arbejde med PEP skemaer, som på en anden måde beskriver den læring børnene skal igennem, de tegn der skal kigges efter, samt en metode til at evaluere på.</p> <p>PEP skemaerne kan indeholde, at der arbejdes med flere temaer på en gang. Målene i skemaerne skal blot spille op mod de overordnede mål, som er sat op i grundlæreplanen.</p> <p>Det sikres derfor at der løbende arbejdes med alle læreplanstemaer hen over et år. Via evalueringer og refleksioner undersøges det, hvad det næste tema skal være, som der skal arbejdes med. Ofte med udgangspunkt i det der optager børnene.</p> <p>Det er et materiale, som institutionen har brugt gennem en årrække, og som de er rigtig glade for. Det er et gennem bearbejdet materiale, som ligger til grund for al pædagogisk aktivitet i institutionen.</p> <p>Helt overordnet om læreplanen, er det meget tydeligt, at den bruges som et helt konkret arbejdsredskab. Der er mange gode refleksioner. Når man læser jeres PEP skemaer får man som læser et godt indblik i, hvordan i arbejder og grundigheden i arbejdet.</p> <p>Læreplanen indeholder et fint afsnit om digital dannelse – et godt blik ind i jeres overvejelser</p> <p>De enkelte skemaer ligger ikke som en fast del af læreplanen, men er bilag, som kan læses som supplement til grundplanen. Dette er aftalt med Gitte Mølgaard. Hun har godkendt at læreplanen er samlet på hjemmesiden, så det ikke nødvendigvis behøver at være i det</p>

	<p>samme dokument.</p> <p>Der er to årsager til, at det er lagt således på hjemmesiden. For det første er der tekniske udfordringer i forhold til at tilføje dokumenter til det eksisterende dokument på hjemmesiden. Derudover kan der ses flere bilag på hjemmesiden, så det hele tiden sikres, at det er det nyeste materiale, som er tilgængeligt.</p> <p>Børnemiljø Gennem jeres arbejde med PEP har I stort fokus på børnemiljøet, men jeg kan ikke helt finde ud af, hvilke metoder I benytter. Hvad betyder det, når I skriver "et materiale af høj kvalitet"? Har I overvejet nogle af de redskaber, som ligger i DCUM?</p> <p>Institutionen vil gerne finde et materiale, som ikke er så tidskrævende. Lige nu er det iagttagelser fra projekterne, som bruges. Personalet har kigget på materialet fra DCUM, som de finder meget tidskrævende at bruge, samtidig med, at de ikke er overbeviste om, at de vil finde andre resultater end dem, de har lige nu.</p> <p>Vi taler om at det i virkeligheden nok er mosaik metoden, personalet bruger, da de samler informationer mange steder fra. Der er observationer fra aktiviteter og input fra forældre, som tilsammen giver et billede af, hvilket barn man har med at gøre, samt hvordan det trives i det aktuelle børnemiljø.</p> <p>En nem metode vi drøfter, er at lade børn tage billeder selv, f.eks. fra legepladsen eller et andet sted, hvor man har spurgt børnene om noget konkret. Det kunne være, "hvor kan du lide at lege?", "Hvad er spændende i børnehaven?" osv.</p> <p>På baggrund af billederne kan personalet drøfte, hvordan de forskellige områder i husene bliver brugt, samt om børnenes valg bekræfter personalets ideer med områderne.</p> <p>Vi har en drøftelse af, hvordan man kan inddrage forældrene i forhold til læreplanerne. Institutionen vil meget gerne inddrage forældrene, men det kan være en udfordring.</p> <p>Det nye tiltag med opmærksomhedspunkter i PEP skemaerne er en måde, men institutionen ønsker mere end det.</p> <p>Når man skal drøfte læreplaner med forældrene skal det være meget konkret, så ideen med at lade forældrene bakke op om læreplanstemaerne/projekterne er rigtig fin. Det kan også give inspiration til drøftelser i forældrebestyrelsen.</p>
Overgange	<p>I jeres læreplan er jeres overgangsarbejde rigtig fint beskrevet. Har jeres samarbejde omkring overgangen til Avedøre skole båret frugt? I får stor ros for jeres udfyldelse af overgangsskemaet.</p> <p>Institutionen er stadig i processen, men der er en rigtig god dialog</p>

	<p>med skolerne, som der kan bygges videre på. Det er vigtigt at få opmærksomhed på, at børnene er på forskellige niveauer. Uanset hvad institutionen gør for børnene, vil der altid være forskellige kompetencer hos børnene, som skolen så skal bygge videre på.</p> <p>I år har det været Frydenhøjsskolen, som ikke kan finde overgangspapirerne, så det har været lidt frustrerende. Det opleves ikke særlig troværdigt, at disse papirer pludselig kan være forsvundet.</p> <p>Hvert år er der 3-4 stykker, som skal i specialtilbud. Disse børn fortsætter i institutionen frem til 1. august.</p> <p>Institutionens storebørnsgruppe gør et rigtig flot stykke arbejde, som gør at børnene bliver klædt godt på til deres fremtidige liv. De låner kirkens lokaler en gang om ugen, hvor der kan foregå nogle andre aktiviteter, det samarbejde med kirken er alle meget glade for.</p>
Sprog	<p>Vi har en dialog om institutionens sprogarbejde, som virker stabilt og sikkert</p> <p>Ledelsen ønsker at testen, som laves på børnene i efteråret, når de er kommet i skole, viser bedre resultater. Der bliver derfor arbejdet målrettet på, at hele personalegruppen får noget samlet viden igen. Skiftet fra bh til SFO kan være svært for nogle af de mere sårbare børn. Dette kan være en medvirkende årsag til, at nogle børn opleves dårligere end tidligere, når de starter i skole.</p> <p>I den nedsatte overgangsgruppe er der fokus på denne problematik, så vi må håbe, det bliver bedre fremadrettet.</p> <p>Det er meget centralt, hvordan der arbejdes med børnene i de fire måneder i SFO, som der går inden de starter i skole.</p> <p>Institutionen tror at nogle problematikker ville undgås, hvis børnene startede direkte i skolen, som arbejder mere struktureret end det opleves, der er i SFO.</p> <p>For at styrke de samlede sprogkompetencer i personalegruppen er der oplæg på p-lørdag i april med Helle Bylander, og hun kommer igen efter sommerferien. Dette ser institutionen meget frem til.</p>
Inklusion	<p>Tryllestien har gennem mange år haft en sproggruppe, som nu er konverteret til en gruppeordning.</p> <p>I inklusionens tankegang er gruppeordningen nu delt op, så børnene er fordelt i huset. På besøget fremgik det, at det har været rigtig godt, og at børnene profiterer af det.</p> <p>Er der nogen ulemper ved det?</p> <p>Der kan være nogle udfordringer i forhold til, at forældrene tror, der er én pædagog på barnet. De skal forstå, at der er flere voksne, som</p>

	<p>kan være om barnet. Det er en ændring af kulturen for både personalet og forældrene, at hverdagen nu organiseres anderledes. Som forældre kan det også være svært at forstå, hvorfor der ikke findes støttepædagoger mere. Så der ligger en opgave i at beskrive, hvordan hverdagen fungerer nu, og at det kan være lige så godt som tidligere,</p> <p>Det kan også være en udfordring rent tidsmæssigt, at de voksne skal gå fra for at skrive eller går til møder.</p> <p>Personalet ønsker at udfylde deres opgave så godt som muligt, og det kan føles udfordrende. Børnene kan fylde meget i bevidstheden og ligeledes rent fysisk, fordi de kræver tæt kontakt hele tiden. En anden udfordring kan være, hvis personalet ikke er klædt på til det konkrete barns problematikker. At kunne tilrettelægge de rigtige rammer omkring et barn kræver også en konkret viden, hvilket ikke altid er tilfældet.</p> <p>En løbende udfordring er, at institutionen ikke ved, om der kommer børn til gruppen. Når der ikke er børn i gruppen bliver der optaget almene børn, men når der så er børn til gruppeordningen, er pladserne allerede besat af børn fra almenområdet.</p> <p>Det betyder ikke, at børnene til gruppeordningen ikke får plads, men det betyder, at der kommer flere børn i institutionen, og dermed forringede vilkår for alle børn.</p> <p>Vi har en dialog om, at det skal siges højt. De mange børn giver forringede vilkår i gruppeordningen, men alle andre børn påvirkes også af det.</p> <p>Vi drøfter muligheden for at tage det op med Susan og Jonna, så der kan findes en løsning på dette.</p>
Tværfagligt samarbejde	<p>Har den nye organisering af de tværfaglige netværk betydet, at I får opmærksom på børn i udsatte positioner tidligere end ellers?</p> <p>Der har hele tiden været tidlig opmærksomhed, men der kommet bedre sparring. Souschefen har lavet nogle gode dagsordner, så der er tydelighed omkring møderne. Der er således altid klare rammer for, hvad der skal ske på mødet, hvilket giver alle en tryghed. Samarbejdspartnerne roser institutionens dagsordner meget.</p> <p>Institutionen er også glad for en fast og stabil familierådgiver, det betyder meget for samarbejdet ikke mindst i forhold til forældrene. Det er godt at der via familierådgiverens faglighed bliver fastholdt det lovgivningsmæssige i forhold til drøftelserne af børnene. Der er en høj grad af fokus på, hvornår en sag kan drøftes anonymt og hvornår der skal indhentes tilladelse fra forældrene. Familierådgiveren er også god til at få fokus på forældredelen og samarbejdet i denne sammenhæng.</p>

<p>Mad i institutionen</p>	<p>Ved mit besøg savnede jeg at se nogen af de ting, som I beskriver I arbejder med. I beskriver madmod og selvhjulpethed som gennemgående temaer.</p> <p>Vi har en dialog om disse iagttagelser. Frokostmåltidet deltog jeg i sammen med vuggestuegruppen hos de mindste børn. De er normalt ikke med til selv at øse grød op, da den er så varm. Kanelsukker bliver som oftest også styret af en voksen, da der ellers kan komme for meget på. Børnehavebørnene øser selv deres grød op.</p> <p>Jeg var også deltagende i nogle mellemmåltider. Både sammen med større og mindre børn. Der var ingen børn, som selv smurte deres brød med det pålæg, som var med (smøreost og leverpostej). De tog heller ikke selv frugten/grøntsagerne fra et fad. På den ene stue fik alle børn serveret en tallerken med råkost, og på en anden stue fik de tilbuddet om de ville smage råkosten.</p> <p>Vores dialog handlede om, at der ikke var så meget fokus på mellemmåltiderne ikke forhold til selvhjulpethed, da de ofte skal gå hurtigt for ikke at afbryde andre aktiviteter. Så er det nemmere at den voksne smører og deler ud.</p> <p>Vi taler om, at umiddelbart er alle måltider lige vigtige i forhold til selvhjulpethed, men at nogle gange kan det selvfølgelig være, at der er brug for at det skal gå hurtigt. Samtidig kan det også handle om den måde, institutionen organiserer sig på, så måltidet også bliver en del af de aktiviteter, der tilbydes børnene. Netop i en hverdags- og rutine aktivitet som måltidet er der meget læring.</p> <p>Institutionen har lavet en sukker og måltidspolitik for Tryllestien, men måske kunne det være hensigtsmæssigt at lave en mad- og måltidspædagogik for institutionen på baggrund af Hvidovre kommunes vision for mad området. Det ville sikre at alle får den samme tilgang til, hvad måltidet betyder for børnenes læring.</p>
<p>Ledelse</p>	<p>På baggrund af det tilsendte materiale, kendskabet til jer samt tidligere tilsyn opleves det, at I er en fagligt dygtig og struktureret ledelse. I stiller krav og har høje forventninger både til jer selv og jeres personale, men til gengæld sørger I for at skabe rammer omkring personalets tid, så der er mulighed for at planlægge og evaluere.</p> <p>Det har vi en dialog om, og det handler i høj grad om prioritering. Når der skal løses opgaver i institutionen kræver det hele tiden en skarp prioritering i forhold til, hvad der er behov for.</p> <p>Personalet oplever det, som meget positivt, og ser det som en fordel. Det er godt med en ledelse, som forstår at prioritere i opgaverne og</p>

	give tid til planlægning m.v.
--	-------------------------------

Dialog om fokuspunkter

- Dilemmaet omkring syge børn
- Behovet for en handyman til akutte opgaver
- Tabulex – mange forældre, som ikke bruger det, klager over stabiliteten

Vi når ikke at få uddybet disse tre fokusområder, da vores tid er gået. Vi har dog nået at drøfte lidt om syge børn tidligere i tilsynet.

I forhold til Tabulex, er det centralt at få afklaret, hvad det konkret er, som er problematikken. Det er vigtigt at få opsamlet de fejl, der er, så der kan blive meldt til Tabulex. Institutionen vil samle op på problematikken og give en tilbagemelding, så der kan blive fulgt op på det.

Gensidige refleksioner over dagtilbuddets pædagogiske praksis

Fokus på hvilken betydning dagtilbuddets pædagogiske rammer har for børns trivsel, læring og udvikling generelt samt for børn i udsatte positioner:

lagttagelser fra besøg

Ved besøget starter jeg i hus 2, hvor jeg er hele formiddagen, herefter går jeg i hus 1, hvor jeg er hele eftermiddagen. Jeg kommer rundt på alle stuer og deltager i måltider m.v. Jeg kommer ikke på legepladsen, da dette ligger i skiftet mellem de to huse.

Generelt:

Både hus 1 og 2 opleves som meget lækre. Der er pænt og rent, der er orden, og der er hyggeligt. Der er meget dokumentation både i form af skriftlige beskrivelser af, hvad der arbejdes med, samt dekorative elementer, som børnene har været med til at lave.

Alle børnenes arbejder præsenteres meget lækkert i rammer, små fine hylder osv. det gør at både børn og forældre kan se børnenes produkter.

Det er meget tydeligt, at der er en stor opmærksomhed på det æstetiske børnemiljø.

Ligeledes oplever jeg meget ro, samt en stor opmærksomhed på børnene fra personalets side.

Der er ikke umiddelbart nogen børn, som "flagrer".

Både børn og voksne er meget glade og vil gerne tale med mig, og er nysgerrige på, hvem jeg er. Flere af de store børn spørger om jeg skal starte i institutionen.

Hus 2

Jeg starter på Spirestuen, hvor de mellemste børn og de mindste er samlet. Kl. 9 går de mindste ned på deres egen stue, da der er kommet flere voksne.

På Spirestuen leger børnene i mindre grupper, der er to voksne på stuen, som hjælper børnene med at finde ud af, hvad de gerne vil lege. En tredje voksen kommer ind på stuen og fortæller hun er optaget af noget med nogle forældre, så hun ikke kan være på stuen lige nu.

En voksen henter en vogn med formiddagsmad, og alle børnene bænkes omkring et bord.

Der er brød og gulerødder, samt smøreost, som børnene kan få på. De fleste børn vil ikke have noget på deres brød.

Den voksne giver hvert barn et stykke brød med eller uden smøreost, som hun smører på, samt et

par gulerodsstykker.

Herefter rydder de voksne op, og den ene voksen går på legepladsen med nogle udvalgte børn, og de øvrige børn bliver på stuen sammen med den anden voksen.

Derefter er der forskellige små lege i gang. En dreng får iPad, som har meget gerne vil have, to andre drenge vil gerne være med og sætter sig sammen med ham.

Drengen spiller finder forskellige apps og afprøver forskellige spil. Der er ikke noget system i det og de "shopper" lidt. Efter et stykke tid kommer den ene voksen ind og siger: "sidder du stadig med den iPad? nu skal du give den til (sidemanden)" Dette accepterer drengen uden kommentarer.

Herefter går jeg på Frøstuen.

Her er der besøg af to mødre, som er ved at indkøre deres børn i institutionen. Der er også lige startet en ny pædagog på stuen.

Børnene leger selv i de to rum, som er på stuen. Der er travlt med alle de børn, som gerne vil forskellige ting, samtidig med, at de to nye børn og deres mødre også skal have opmærksomhed. Den ene voksne går ind i det lille rum, og en lille kravler efter hende. Hun siger til barnet: "Nu skal du lege lidt selv, du skal ikke hænge sådan på mig", og flytter barnet lidt væk.

På et tidspunkt kommer køkkenmedarbejderen ind for at aftale omkring frokost. Det er muligt at spise lidt tidligere, hvis der er behov for det. Der aftales en tid, så det sikres at børnene ikke bliver for trætte inden de skal spise.

De to nye børn skal spise med i dag og de er ved at være trætte. Vognen med mad kommer ind, og alle børn bænkes om bordet. De får hagesmække på. De største børn spiser sammen med den nye pædagog i det tilstødende rum.

Der bliver serveret grød med kanel sukker og smørklat. Det er den voksne, som øser op, og hun fortæller at grøden er meget varm, så børnene skal puste på den. Udover de to nye børn, spiser alle børnene selv. Nogle er rigtige dygtige, andre øver sig stadig. De kan godt lide grøden. Den ene pædagog kommenterer, at der ikke er meget selvhjulpenhed i dag med den varme grød.

Da børnene er færdige får de tørret hænder med hagesmækken og kommer ud på toilettet for at få skiftet og være klar til at sove. De to nye børn skal ikke sove i institutionen.

Jeg går nu på børnehavestuen Blomsterstuen. Her er børnene ved at gå på legepladsen. De er rigtig gode til selv at tage tøj på. Garderoben er pæn og ryddelig, og den voksne guider børnene i forhold til, hvad de mangler af tøj, skal rydde op i garderoben. Samtidig er der en hyggelig dialog og en god stemning.

To børn kommer ind fra legepladsen, de skal hjælpe med at bage. De vasker hænder og går så ud i køkkenet til køkkenmedarbejderen. Der er kagerulle og forskellige forme, samt masser af bolledej. Børnene er meget begejstrede og ruller, trykker og former. Der er en hyggelig dialog med køkkenmedarbejderen.

Jeg går herefter videre til hus 1

Jeg starter på Delfinstuen, hvor børnene sidder og tegner. De to voksne har travlt og er her og der og alle vegne. De hjælper børn på toilettet, skifter en tråd på noget sytøj, siger ja til at et barn må tage en kopi .... osv. De har travlt. Der er dog helt stille og roligt, børnene er i gang med diverse aktiviteter, og snakker sammen samtidig.

Den ene voksne henter frugt, som er råkost med ananas, brød smør og leverpostej (kylling). Et par børn fortsætter med at tegne, men kan spise frugt ind i mellem. Børnene bliver spurgt om de vil have råkost, hvilket stort set alle siger nej tak til. De vil gerne have brød, og får et stykke brød med enten smør eller leverpostej. Da der er færdige fortsætter aktiviteterne.

Jeg går hen på den næste stue, som er Blæksprutterne. Her sidder alle børn omkring et bord, og der serveres frugt. Alle børn har en tallerken foran sig med råkost, nogle er spist og andre er ikke. Alle får brød med smør/leverpostej. Der er livlig samtale omkring bordet, og de voksne samtaler med børnene.

Efterhånden som børnene bliver færdige får de lov til at rejse sig og de går i gang med forskellige aktiviteter.

En af de voksne fortæller om deres gruppebørn, som er blevet en del af de forskellige stuer. Det er hun meget begejstret for, da hun oplever, at børnene profiterer af det. Jeg kan også se, at de omtalte børn er glade og deltager på deres præmisser i fællesskabet, og de andre børn inddrager dem i forhold til, hvordan de kan deltage i aktiviteten. Den voksne oplever også at de andre børn er gode til at forstå, at de har nogle andre behov end dem selv.

Jeg afslutter mit besøg på Haletudserne.

Her er frugten ved at være slut, det er lige de sidste børn, som spiser færdigt. Nogle børn er ved at blive hentet og andre er ved at blive skiftet. Der er lidt opbrud på stuen.

Jeg går ind i et lille rum, hvor nogle af børnene (store) leger. De hopper rundt på nogle små "heste", en er klædt ud som Tigerdyr, og de leger.

Efter et stykke tid kommer der en voksen ind, som spiller "en elefant kom marcherende" og leger med børnene. Det går over i at finde nogle elefanter frem, som kan sige lyde, hvilket børnene er meget begejstrede for.

Det er ved at være slut for i dag, så jeg siger farvel.

Refleksioner på baggrund af besøget:

- Jeg stødte på en skolefolder, som beskrev for forældrene, hvad det kræver at komme i skole. Den var rigtig fin. Måske noget man kunne brede ud til andre?

Institutionen har ikke tænkt den som noget særligt, men vil da gerne overveje muligheden.

- Jeg undrede mig over, at der ikke var mere selvhjulpenhed ved måltiderne jeg overværede. Ingen børn blev tilbudt at smøre selv ved mellemmåltiderne, og kun børnehavebørnene hældte selv mælk op.
- Der er (to stuer) forskel på, hvordan måltidet håndteres (råkosten). Kunne det være en ide at arbejde med en mad- og måltidspolitik? Kender i det materiale, som er udarbejdet?

Det største fokus er på frokosten i forhold til madmod. Børnehavebørnene kan godt selv hælde op, der er to dukke, som hjælper den voksne. Der er således skabt rammer for, hvordan de største børn kan hjælpe til. Vi har en dialog om, hvordan der kunne skabes et andet fokus på måltidet, hvis institutionen udarbejdede en mad- og måltidspædagogik/politik.

Netop måltidet er en af de hverdagsrutiner, hvor der ligger meget læring gemt, det kan man lige så godt udnytte.

- Jeg oplevede nogle mindre drenge, som blev stoppet i en "vild" leg. Tror i det er noget generelt, eller var det bare tilfældigt jeg oplevede det?

Netop på denne stue har der været udfordringer i forhold til en gruppe af børn. Derfor er opmærksomhed på at holde roen på stuen, så der holdes lidt disciplin for at sikre at børnene kan holde fokus. Der holdes fast i, at de vilde aktiviteter i videst muligt omfang holdes på legepladsen, da det skaber meget uro, at børnene løber rundt inde på stuen.

Uddybning af særlige opmærksomhedspunkter

Aftaler på kort sigt

Aftaler på længere sigt

Opfølgning

Ved næste tilsyn